

STATENS ARKIVER

RIGSARKIVET

Referat

Møde: Privatarkivudvalgsmøde
Dato og tidspunkt: 26. oktober 2015, kl.
11.15-14.30
Sted: Rigsarkivet, Rigsdagsgården,
Mødelokale 3A

Dato: 19. november 2015
Journalnr: 2012-002658

1. Velkomst ved formanden

Dette er sidste møde i denne periode (2012-15). Procedurene for udpegning af medlemmerne til næste periode genopfriskes ifbm. aflevering af den endelige rapport fra Privatarkivudvalget. Det bliver lidt senere end tidligere denne gang, sandsynligvis omkring årsskiftet.

2. Godkendelse af dagsorden

Godkendt.

3. DanPa – opfølgning fra sidste møde

Eske Wohlfarht tilkendegav, at der fra museernes side ikke er noget at indvende imod, at DanPa ikke genåbnes.

Asbjørn H. nævnte, at der tidligere i denne periode har været nedsat en arbejdsgruppe, som skulle undersøge muligheden for at lave en fælles portal med søgninger i eksisterende databaser, men det arbejde kom ikke videre af flere grunde. Jens Topholm finder fortsat, at der bør arbejdes videre med en sådan løsning fremfor den måde som DanPa er opbygget. Det vil sætte brugeren i centrum.

Søren B. Christensen støttede dette og oplyste, at der er etableret en løst funderet arbejdsgruppe med deltagere fra SLA, ODA og RA, der kommer med et oplæg på næste årsmøde vedr. fælles registreringsstandard, som vil være en vigtig brik i en fælles tilgængeliggørelse. Steen Ousager, der er en del af arbejdsgruppen redegjorde for status i det arbejde; nemlig at gruppen er meget tæt på at kunne fremlægge et oplæg til både SLA, ODA og RA med et kommissorium, omverdensanalyse mv. Målet er at lette brugerens adgang til et overblik over den bevarede kulturarv, uanset hvor det er bevaret/afleveret til. Der arbejdes også på at afholde nogle fælles Danske Arkivdage i 2017, hvor et sådan projekt kunne præsenteres. Deltagerne i arbejdsgruppen er: Helga Mohr, Dorte Skriver, Steen Ousager, Jørgen Thomsen, Andreas Bille-Brahe.

Eske W. mente også, at museerne vil kunne se fordelene i en fælles indgang til de bevarede samlinger. Omdrejningspunktet er måden det gøres på, og her er DanPa ikke længere interessant. Museerne er pt. i gang med en stor omlægning fra Regin til Sara og kan ikke pt. bidrage, men vil kunne gøre det efterfølgende.

Asbjørn H. opsummerede, at der er bred opbakning til ideen om at give brugerne en fælles indgang til den bevarede kulturarv. Han mener dog ikke, at det kun er et behov, som findes på privatarkivområdet, men gælder generelt. Der er en generel åbenhed mod andre institutioner, som bør afspejle sig i arbejdsgruppens arbejde.

4. EU's databeskyttelsesregler – status

Asbjørn H. redegjorde for status i sagen. Tidsperspektivet er lige nu, at det luxembourgske formandskab ikke når at blive helt færdig. Det forventes, at hollænderne må tage over og gøre det færdigt tidligt i deres periode; altså foråret 2016. Efterfølgende har medlemslandene to år til at implementere forordningen. Undtagelserne på arkivområdet findes stadig i kommissionens udspil; Det betyder, at det fortsat fortsat vil blive muligt at indsamle og opbevare personhenførbare data til til arkivmæssige formål og processering i arkiverne. Der vil dog komme strenge krav til reguleringen af det. Asbjørn H. vurderer, at implementeringen bliver rimeligt ensartet fra Tyskland og nordpå, mens i øst- og Sydeuropa vil implementeringen blive anderledes. Som det ser ud nu, sker der ikke grundlæggende ændringer i det foreliggende udkast, herunder, at der ikke bliver skelnet mellem kommercielle aktørers og arkivers behandling af persondata. Det drejer sig om § 83a og b.

Eske W. redegjorde for erfaringen med Datatilsynet, der lægger meget vægt på myndighedernes fleksibilitet i forhold til henvendelser vedr. publicering af persondata. Kulturstyrelsen har en dialog med Datatilsynet grundet de oplysninger, som museerne har lovpligt til at indberette, men som kan indeholde persondata. Mette Kia fortalte fra biblioteksområdet, at blandt andet kartoteker gennemgås for persondata. Erfaringen fra Netarkivet er, at al brug af data skal logges og der kan kun gives adgang til videnskabelige formål.

5. Copyright; fotos og privatarkiver i det hele taget – en drøftelse

Siden sidste møde, hvor aftalens takster var faldet på plads, er institutionerne i gang med at overveje, om de vil tilslutte sig aftalen eller ej. Kulturstyrelsen overvejer for tiden om styrelsen skal påtage sig en koordinerende rolle for de institutioner, som vil tilslutte sig ordningen. Der er både en publiceringsaftale og en formidlingsaftale. Den sidste er relativt dyr og forventes minimal tilslutning, mens den første forventes underskrevet.

Publiceringsaftalen vil give et afsæt til at komme videre i forhandlingerne med CopyDan. Der har været tale om, at denne aftale er en form for amnesti i forbindelse med indgåelsen af denne aftale. Den betyder helt konkret, at de institutioner, der tilslutter sig publiceringsaftalen vil være forsikringsmæssigt dækket ind for alle publicerede fotos.

Pt. udestår kun tilslutning fra en enkelt institution til aftalen samt afklaring af, hvorvidt Kulturstyrelsen vil påtage sig den koordinerende opgave. Kulturstyrelsen undersøger blandt andet, hvor meget fagligt arbejde i form af vejledning, der vil være i opgaven. Arkiverne forventer ikke at Kulturstyrelsen påtager sig dette ansvar. Men der kan være behov for en afklaring af styrelsens vejledningsopgave/-ansvar i forhold til egne institutioner.

Asbjørn H. orienterede om, at EBNA-mødet i Luxembourg har fremsendt en udtalelse til EU, der i de fleste punkter tilslutter sig til – The London Manifesto. Fair Copyright Reform for Libraries and Archives in Europe

London-deklarationen findes på dette link: <http://www.cilip.org.uk/cilip/news/fair-copy-right-all-across-europe-rallying-call-libraries-archives-charities-0>.

Rigsarkivets brev kan sendes med, hvis det er sendt af sted, når referatet sendes ud.

SBCH spurgte til Kulturstyrelsens suspendering af visning af fotos på Kunstindekssiden. Aftalen blev ikke fornyet af Kulturstyrelsen. Eske W. fortalte, at der efterfølgende blev indgået en ny aftale, der set fra Kulturstyrelsens side er mere rimelig end den krævede. Den skal nyforhandles efter ca. 1,5 år, men kan muligvis slås sammen med den CopyDan-aftalen.

Vedr. privatarkiver og copyright: Intet. Skubbes til næste møde.

6. Orientering fra arbejdsgrupperne:

a. Drøftelse af revideret oplæg til national SmartArkiveringsløsning (fremsendt den 12.10)

PE orienterede om, at gruppen er blevet suppleret med Claus Jensen fra KB og Dorte Skriver fra SLA.

Projektbeskrivelsen har været til høring hos Rigsarkivet IT-Driftsleder. Det har resulteret i flere udgifter til sikkerhed. Spørgsmålet om persondata og Datatilsynet har været forelagt Rigsarkivets juridiske konsulent, som mener, at mange institutioner vil være dækket af institutionernes øvrige godkendelser af Datatilsynet.

Søren B. Christensen ønskede at drøfte driftsorganisationen. Hvem skal stå som driftsansvarlig? Afklaringen afhænger af, hvordan den endelige ansøgning skal formuleres og hvem den skal stiles til.

Eva Fønss spurgte om arbejdsgruppen har lavet en undersøgelse af, hvor mange der vil være med, så man ikke risikerer at udvikle et system, som ikke bruges. Søren B. Christensen svarede hertil, at ODA-arkiverne har bakket op om løsningen, men at det selvsagt ikke betyder, at alle vil bruge det. Men der er tilslutning til det.

Eva Fønss undrede sig over det lille driftsbudget på kr. 70.000 om året. Jørgen Thomsen mente, at arkiverne skal forpligtes til at deltage i løsningen, så der kan tilvejebringes løsninger, som gavner flere. Søren B: Christensen vurderer, at budgettet er realistisk i et ordinært år, men det kan diskuteres om der skal ske en opsparing eller om den driftsansvarlige organisation ønsker et overhead. Selve driften af serveren koster ganske lidt. Hovedparten af de anslåede udgifter er afsat til teknisk bistand mv. Steen Ousager vurderede, at den, der skal hoste serveren, skal forvente en betydelig udgift til diverse uforudsete udgifter. Alle, der har prøvet det før, ved, at udgifterne altid er mere end blot vedligehold og nyindkøb af en server. Peter Edelholt konkluderede, at arbejdsgruppen indhenter to tilbud på driften, hvilket er lettere nu, hvor opgaven er forholdsvis velbeskrevet.

Asbjørn H. opsummerede, at der er opbakning til projektet. Ansøgningen er nu blevet rigtig god. Der savnes dog endnu juridisk afklaring af ansvaret. Der sker ansvarspådragelse i den sluse, som beskrives samt ifbm. mulighed for videresendelse. Han vil drøfte det med Rigsarkivets juridiske konsulent. Ansøgningen kan derefter gå videre med bemærkning om, at der skal ske yderligere afklaring af driftssituationen. Arbejdsgruppen laver nogle modeller for driftsorganisationen og deltagelse i følgegruppe mv. En, hvor Rigsarkivet drifter og en hvor driften placeres hos ekstern udbyder. Ansøgningen skal med i afrapporteringen.

Mette Kia spurgte om SmartArkivering blot er endnu en knopskydning eller om allerede eksisterende værktøjer lige så godt kan videreudvikles til samme brug. Kan man opnå det samme ved at videreudvikle på noget eksisterende? Asbjørn H. bemærkede hertil, at Arkibas- og starbassystemerne er ikke modtagelsessystemer og at brugerne af disse systemer udgør et væsentligt antal. I de pågældende systemer er det ikke muligt at koble et modtagelsessystem op på noget eksisterende på samme måde som KB kan gøre med MyArchive. En fornuftig bevaring af private arkivalier set i forhold til det offentlige betyder, at vi bliver nødt til at gøre noget aktivt for at understøtte den udvikling/opgave.

b. Sidstebehandling af rapport om privatarkivarbejdet (bliver fremsendt)

Rapporten blev drøftet på sidste møde. Den nuværende version indeholder de rettelser som blev foreslået på mødet samt arbejdsgruppens egne.

Eva Fønss foreslog, at der blev lavet et bilag over forkortelser aht. de, der ikke er vant til dem. Eva foreslog yderligere, at rapportens anbefalinger trækkes frem som et referat/opsummering af rapporten aht. de, der ikke får læst hele rapporten.

Steen Ousager pegede på, at andre end Udvandrerarkivet har formidlingsstrategier. Formuleringen ændres.

Jørgen Thomsen mente, at det er en underliggende fælles udfordring er at bevaringsudfordringerne ikke længere matcher vores organisationsstruktur, særligt mhb. persondata og offentlige arkiver. Spørgsmålet er, hvordan undgå at sætte den frivillige indsamling over styr og samtidig sikre indsamlingen.

Asbjørn H. opsummerede, at rapporten viser de udfordringer, som alle står over, uanset om det er arkiv, bibliotek mv. Blandt andet at vi er udfordret af den fortsatte bevaring af privatarkiver og dermed balancen mellem privatarkiver og offentlige arkiver. Det er vigtigt at undgå spildt arbejde, men arbejder for fælles løsninger, fordi det ikke bliver lettere at skaffe ressourcer til privatarkivarbejdet.

Arbejdsgruppen færdiggør rapporten, der vedlægges afrapporteringen og offentliggøres på Privatarkivudvalgets hjemmeside.

7. Oplæg om fælles crowdsourcingprojekter v. SBCH og JT

Der er ikke forberedt et oplæg til dagens møde. I stedet vil Søren B. Christensen og Jørgen Thomsen gerne drøfte en henvendelse som mange stadsarkiver har modtaget fra FamilySearch. De tilbyder reelt gratis arbejdskraft, men sætter samtidigt en retning for digitaliseringsarbejdet, som ikke nødvendigvis er den, som var planlagt. De er fortrinsvist interesseret i offentlige data, hvorfor Privatarkivudvalget ikke er det rette sted at drøfte det, men udfordringen kan også drøftes i K-udvalget.

Rigsarkivet har erfaringer med samarbejdet, som godt kan deles. Rigsarkivet har for længe siden afgjort, at mormonernes formål ikke er uforeneligt med Rigsarkivets formål om at stille arkivalierne til rådighed for offentligheden. De digitaliserer og filmer på et teknisk højt niveau og er organiseret således, at de kan foretage en massiv indsats. Aftalerne om metadata er meget vigtige, så man som modtagerinstitution kan lægge filerne direkte op i sine systemer. Aftalen med Rigsarkivet er, at vi modtager en kopi af det digitaliserede. Rigsarkivet stiller den kopi gratis til rådighed, uanset om FamilySearch og andre vælger at bruge oplysningerne i en betalingstjeneste.

- a. Nedsættelse af arbejdsgruppe vedr. fælles crowdsourcingprojekter
Der er indmeldt repræsentant fra KB. Rigsarkivet deltager med Anders Sode Pedersen. Derudover deltager Søren B. Christensen og Jørgen Thomsen.

8. Afrapportering 2012-15; drøftelse af oversigt med emneforslag

Asbjørn H. gennemgik det fremsendte udkast til emner, herunder forslag til udvalgets anbefalinger. Der indkom supplerende bemærkninger undervejs.

Asbjørn H, Lone H. Liljegren skriver afsnit om DanPa og åbenhed om PAUs arbejde.

Jens Topholm, Peter Edelholt, Lone H. Liljegren skriver afrapportering fra de tre arbejdsgrupper, herunder forslag til fremadrettede tiltag/projekter

Søren B. Christensen, Mette Kia Meyer, Steen Ousager skriver om crowdsourcing: Hvad er holdningen til digitalisering af privatarkiver/crowdsourcing. Fokuserer på det fremadrettede, udgangspunkt i de kendte projekter. Mette Kia og Steen skriver afsnit om KBs og Rigsarkivets erfaringer med crowdsourcingsprojekter.

Jens Topholm, Jørgen Thomsen skriver om Copyright/CopyDan-aftalen: Hvad er løst, hvad er ikke løst. Det sidste anbefales løst i den kommende periode.

Bidrag sendes til Lone H. Liljegren, som skriver den endelige rapport sammen. Bidragene skal være modtaget senest 1. december. Gerne en uge før. Endelig rapport fremsendes til accept i december.

9. Eventuelt

Eske W. orienterede kort om den kommende nye organisering for den nuværende Kulturstyrelsen.

Ulla Kjær fortalte, at Nationalmuseet sparer særudstillingerne væk i næste par år, hvorfor den planlagte Vestindien-udstilling ikke gennemføres.

Søren B. vurderede, at flere stadsarkiver vil blive ramt af den almindelige grønthøsterbesparelsmetode.